

NORSK LUFTAMBULANSE
NORWEGIAN AIR AMBULANCE

Rana Utviklingsselskap
v/ Reidar Ryssdal

e-post: reidar.ryssdal@ru.no

Norsk Luftambulansse AS

Telefon: 09652
Telefaks +47 64 90 44 45
www.norskluftambulansse.no

Postadresse
Postboks 94
1441 Drøbak

Besøksadresse
Holterveien 24
1440 Drøbak

Org nr: 939 483 136

Oslo, 29.08.2018

Vedr: Spørsmål til Norsk Luftambulansse AS

Norsk Luftambulansse AS (NLA) har lest gjennom rapporten "Pasienttransport på Helgeland" og vil i de følgende svare på de spørsmål Rana Utviklingsselskap har stilt i e-post av 14 august 2018.

NLA overtok 1 juni som operatør av luftambulanssebasen (helikopter) i Brønnøysund. Således har vi begrenset erfaring fra operasjoner i det geografiske området tilhørende base Brønnøysund, men vi har 40 års erfaring med luftambulansseoperasjoner i Norge og det er med utgangspunkt i det våre svar er å lese.

- 1) Begge helikoptertypene Leonardo AW139 (som ble benyttet fram til 1 juni 2018) og Airbus H145 som fra 1 juni er i beredskap ved basen i Brønnøysund har de samme begrensningene med hensyn til flyging i isingsforhold og sterk vind. Begge helikoptertypene er ikke utrustet for å fly i isingsforhold, og har samme begrensning på vindstyrke for start og stopp av rotor. Med bakgrunn i dette kan vi ikke gi vår støtte til påstanden om at regulariteten vil svekkes etter innføringen av H145 ved base Brønnøysund.
- 2) Vi har ikke erfaring fra våre operasjoner som på generell basis kan understøtte en påstand om lavere regularitet til innlandskommuner kontra fjord-/kystkommuner i vinterhalvåret. Vi har gjennomført luftambulansse operasjoner fra innlandsbasene Dombås og Ål fra henholdsvis 1980- og 1990-tallet, og antall oppdrag som må avvises/avbrytes på grunn av vær ligger på samme gjennomsnitt (10-12 %) som fra baser som ligger i tilknytning til kyst.
- 3) På generell basis er regulariteten lavere i vinterhalvåret enn sommerhalvåret med hensyn til oppdrag som må avvises/avbrytes på grunn av vær. Dette skyldes forhold som mørke, risiko for ising som begrenser muligheten for instrumentflyging, og generelt dårligere vær i vinterhalvåret med blant annet snøbyger som reduserer sikten under de begrensninger som vi kan fly i. I Norge forsterkes dette av en topografi/geografi som kan by på til dels store lokale variasjoner i været. Vi har ikke erfaring fra andre baser som på generell basis tilsier kun 30 % regularitet i vintermånedene, og vi har ikke grunnlag for å kunne uttale oss spesielt om base Brønnøysund. Men vi kan stille oss bak at den største begrensningen i vinterhalvåret er værforhold og geografi.
- 4) Flere av helikopterprodusentene driver forskning og utvikling på flyging i isingsforhold. Allerede i dag kan for eksempel helikoptertypen AW139 bli levert utrustet for å kunne fly i isingsforhold, og både Airbus og Leonardo driver forskning og utvikling av system for avising som mindre helikoptertyper i framtiden kan bli utrustet med. Men på nåværende tidspunkt er det kun AW139 av helikoptertypene i bruk av luftambulanssetjenesten i Norge som kan leveres med slikt system for avising.
- 5) For å kunne mene noe om dette spørsmålet må vi ha konkrete plasseringer å ta stilling til.

Gjennom vår eier Stiftelsen Norsk Luftambulansse driver vi kontinuerlig forskning og utvikling for blant annet kunne redusere antall oppdrag som blir kansellert på grunn av vær. Eksempler på dette er HEMSWX og PinS.

HEMSWX er kamerabokser utplassert på strategiske lokasjoner rundt om i Norge. På nåværende tidspunkt 75+ hvorav 5 er lokalisert (Saltfjellet, Hemnesberget, Majavatn, Namsos og Namdalseid) i det primære operasjonsområdet til base Brønnøysund. Disse kameraboksene er utrustet med inntil 3

NORSK LUFTAMBULANSE
NORWEGIAN AIR AMBULANCE

speilreflekskameraer som tar bilde med 15 minutters intervall. På grunn av lys innstillingen er det mulig selv i mørke å se terrenget og skyer. Dette gir et mye bedre situasjonsbilde av været og har bidratt til å øke gjennomføringsevnen betraktelig.

PinS står for "Point-in-Space" og er en GPS basert innflygingsprosedyre. Vi har utviklet slike innflyginger til de fleste sykehus i Norge og andre strategiske lokasjoner. Sammen med et rutenettverk som muliggjør instrumentflyging på lavest mulig høyde med hensyn til å minimere sannsynligheten for isingsforhold i skyer, har også PinS bidratt til å øke gjennomføringsevnen betraktelig.

I operasjonsområdet til base Brønnøysund vil vi innen kort tid få etablert flere HEMSWX kameraer, samt det er under utvikling PinS prosedyrer til både sykehus og andre strategiske lokasjoner.

Med vennlig hilsen

Erik Normann
Flygesjef
Norsk Luftambulans AS